

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Yksilöllisyys kehitysvammaisten ihmisten asumisessa -selvityksen esittely

21.9.2023

Raija Hynynen
Asuntoneuvos, ympäristöministeriö

(Kehitys)vammaisten ihmisten asumista koskevat linjaukset

- YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva sopimus (2006) ja ratifiointi 2016 Suomessa: myös erityistä tukea tarvitsevien ihmisten tulisi voida asua tavallisilla asuinalueilla esteettömässä asuinympäristössä ja asunnoissa.
- Vuoden 2010 valtioneuvoston periaatepäätös, jonka mukaan asumis- ja palveluratkaisujen lähtökohtana tulee olla vammaisen henkilön toiveiden, tarpeiden ja tavoitteiden selvittäminen. Vuonna 2012 päämääräksi asetettiin, ettei vuoden 2020 jälkeen kukaan asu laitoksessa.
- EU:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva vv. 2021–2030 strategia: jäsenvaltioiden tulee toteuttaa vammaisten ihmisten kohdalla käytäntöjä siirtymiseksi laitoshoidosta yhteisössä tarjottaviin palveluihin ja tukeen.
- Tuleva vammaislainsäädäntö vuonna 2025.

YK:n vammaissopimus ja asuminen

- 9 art. Varmistetaan vammaisten henkilöiden muiden kanssa yhdenvertainen pääsy fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen jne.
- 19 art. Itsenäinen elämä ja osallisuus yhteisössä
- Vammaisilla henkilöillä tulee olla yhdenvertaisesti muiden kanssa mahdollisuus valita asuinpaikkansa sekä se, missä ja kenen kanssa he asuvat.
- Vammaisten henkilöiden saatavissa tulee olla kotiin annettavia palveluja sekä asumispalveluja sekä muita tukipalveluja, ml. henkilökohtainen apu, jota tarvitaan tukemaan elämistä ja osallisuutta yhteisössä.

Laitoksissa ja asumispalveluissa vuoden 2022 lopussa

Kehitysvammalaitoksissa oli yhteensä 502 henkilöä:
→ 405 pitkäaikaisesti, 97 lyhytaikaisesti

Asumispalveluissa kehitysvammaisia ihmisiä:

- ympärivuorokautinen palveluasuminen (autettu/ryhmäkodit)	8 632	70.6 %
- yhteisöllinen asuminen (ohjattu/ryhmämuotoista)	1 638	13.4 %
- tuettu asuminen (ryhmämuotoinen/asuntoryhmät/ yksittäiset asunnot & tukipisteet jne.)	<u>1 965</u>	<u>16.0 %</u>
	12 235	

THL: Sotkanet 2023

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Selvitys: Yksilöllisyys kehitysvammaisten ihmisten asumisessa

- Millaisia ovat kehitysvammalaitoksissa olevien ihmisten tilanne ja tarpeet
→ Miten niihin vastataan avohuollon asumisratkaisuissa?
- Millainen on asumispalveluiden rakenne ja toteutus?
→ Millaisia suunnitelmia on?
- Miten ryhmäkodeissa ja lapsuudenkodeissa asuvien asumisessa tarpeet toteutuvat?
→ Miten niihin vastataan?
- Millaisilla ratkaisuilla vastataan yksilöllisen asumisen ja palvelujen tavoitteeseen?
- Mitä valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien tulee tehdä tarpeisiin vastaamiseksi?

Raija Hynynen
Asuntoneuvos

Raija.Hynynen@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment